

Tekniska museets specialutställning "Subject: Hello" 2023-03-21

Text Hans Fehrström bilder Hans Fehrström och Ann Flach.

En förvånansvärd god uppslutning av MAS:are tog sig till Tekniska Museet och den nyöppnade utställningen "Subject: Hello" som visade på hur människor kommunicerat de senaste 200 åren.

Köp av biljetter och inpackning av ytterkläder och väskor i skåpen klarades snabbt av innan det bar upp för trappan till utställningen. Tyvärr finns det ingen pensionärsrabatt och inträdet på 170 kr får nog anses vara väl tilltagen. Köper man på nätet kommer man undan med 160 kr. Åke Rönndahl var vår egen guide.

Med den optiska telegrafen kunde den som hade råd skicka ett eget telegram. Den var inte som nog många uppfattar något bara för statsmakten och försvaret. Många "relästationer" blev det på längre sträckor som t ex Stockholm – Göteborg. De 9 skärmarna kan jämföras med dagens QR/rutkod som kan innehålla 7 089 siffertecken eller 4 296 siffer och bokstavstecken. Utställningen består av mer än 600 föremål.

De första telefonerna var bara punkt till punkt uppkopplingar och det var först med införandet växlar som man kunde välja olika förbindelser. Tal- och morse-kommunikationen utvecklades i stort parallellt. Det stora hoppet från optiska telegrafen var användning av elektricitet

Åska var ett jättestor problem som slog ut de elektriska förbindelserna och utrustningen i bilden ovan höger är olika typer av säkringar mot åsknedslag.

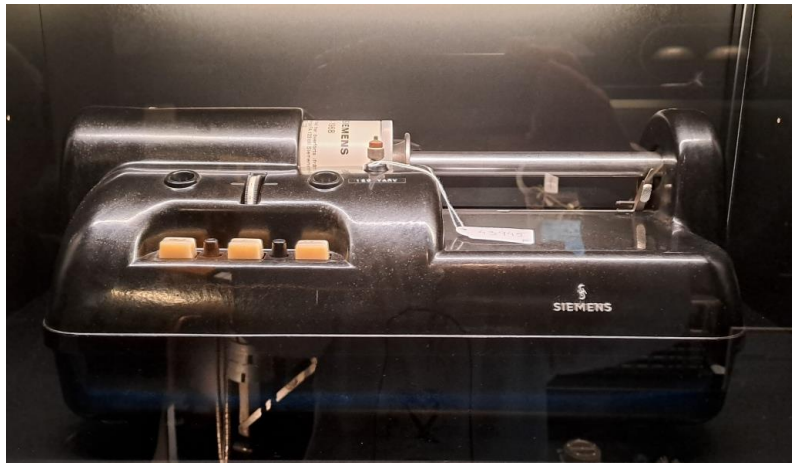
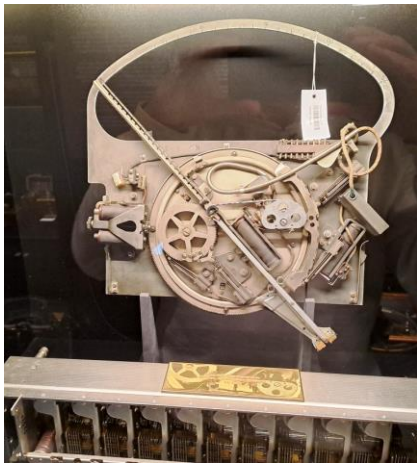
Kommunikation med radio var givetvis med i utställningen men Åke påpekade att en viktig fas i utveckling saknades helt. **Trådbunden radio** fanns länge i Sverige då man kunde abonnera på radioutsändningarna via telenätet. Det kanske inte var av miljöskäl som apparaten skulle stängas av.

Vilka utsökta snickerijobb och konstnärliga utformningar som varje apparat uppvisade.

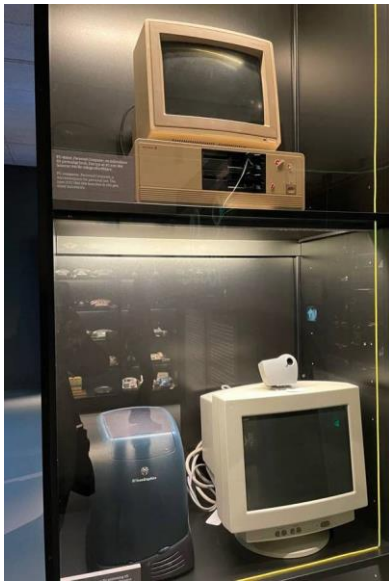
Det blev en hel del historie och nostalgidiskussioner i olika grupperingar.

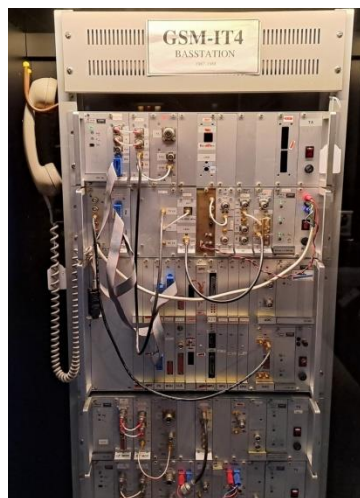
Den miljontelex kordinatväljaren som L M Ericsson tillverkade. Färdig kunde man göra för 100 år sen men det fanns ingen standard så det tog tid innan den blev en succé.

Företeelser som varje MAS:are är väl förtrogen med. Säkert har många en packe telefonkort i gömmorna. Det blev en ganska kortvarig företeelse. Det fanns mer än 44 000 telefonkiosk TM46294 runt om i Sverige. De sista avvecklades 2015. Några används som lokala bibliotek har säkert flera noterat.

Faxar, föregångare till smarta telefoner, bildkommunikationslösningar och en uppsjö av olika designade telefoner fanns att beskåda.

Tidig GSM-basstation ser förhållandevis ålderdomlig ut. Hur såg då NMT-basstationer ut.?

Tidiga mobiltelefoner väckte minnen hos flera i gruppen. Tänk när jag fick ringa .....

Som avslutning gjorde flera i gruppen ett besök i utställningen om Ågestaverket

ABC-stad driven av atomkraft

I ett lantligt område med jordbruksmark, sjö och skog åtta km söder om Stockholms innerstad, byggdes Farsta centrum under 1950 och 1960-talen. Stadsdelens koncept ABC-staden – Arbete, Bostad, Centrum-, hämtades från Vällingby som byggts några år tidigare.

Flerfamiljshus, radhus byggdes snabbt upp. Likaså T-bana, varuhus och butiker kring ett torg, skola, bibliotek och Folkets hus. I Farsta fanns också något unikt, området drevs med atomenergi Ågesta kärnkraftverk.

Fotografier:

Farsta centrum under uppbyggnad
Foto: Sune Sundahl, 2 mars 1959

Farsta centrum med fontän.
Foto Walther Seved, 3 juli 1961

Vinterlandskap, Farsta centrum
Foto: Sune Sundahl, 30 januari 1961

